Halászati Lapok

A Magyar Mezőgazdaság melléklete

VIII. évfolyam

2007/ Június

Az idén 50 éves Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa információs és marketing hírlevele

Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság • *Felelős szerkesztő:* Hajtun György

Közös csónakban evezünk

Amikor egy érdekképviseleti szervezet változtat a megszokott, de a hibáit is felmutató szervezeti-működési rendszeren, akkor ez a lépésmegtétel kockázatokkal is járhat. A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa a változtatással nem lépett ingoványos talajra, hiszen az elmúlt hónapokban bebizonyosodott, hogy a szervezet működtetése hatékonyabbá tehető. Az ügyvezető elnök mellett négy társelnök tölti be a vezető posztot, s miután a választások is ezt célozták, a társelnökök egy-egy terület képviselői. Az elkövetkezendő lapszámokban – hogy ne legyen sértődés, ABC sorrendben – megszólaltatjuk a társelnököket. Elsőként Csoma Gáborral, a természetes vízen gazdálkodó tagok választottjával beszélgettünk.

• Ön fiatalon, 34 évesen léphetett be a szövetség szűk vezetői körébe, miután egyhangú szavazással választotta meg a közgyűlés társelnöknek. Valójában senki sem csodálkozott a megválasztásán, mivel egy halász-dinasztia tagja: édesapja, Dr. Csoma Antal 13 évig volt a szövetség elnöke, s nagybátyja, Csoma János szintén az egyik vezetője, a titkára volt a szövetségnek…

– Bár a szövetség új ügyvezetését területenként felosztották, de mivel mindenki több témában érintett – hiszen jómagam a természetes víz mellett tógazdasággal is rendelkezem, sőt a feldolgozás révén is érdekelt vagyok – a közös dolgainkban együtt kell fellépnünk. Gazdaságom 70 százalékát a természetes víz teszi ki, de ez már családi hagyomány. Halászvér csörgedezik bennem is, így talán látom, hogy milyen problémákkal küzd a természetes vízi halászat. Elsősorban azzal, hogy nagyon szűk már azon halászok köre, akik a természetes vízen keresik meg a maguk és a család betevőjét. Átalakult a világ, s ma már foglalkozni kell a horgászattal is, amit én rekreációs halászatnak nevezek. S 'hál Istennek, itt vannak még a kisszerszámos halászok is, akiknek ma már önálló érdekképviseletük működik. Azt sem vitatom, hogy a három csoport érdekei különböznek egymástól, de az tény, hogy egy adott, szűkülő vízfelületen kell együtt vagy egymás mellett dolgoznunk.

• A HAKI-napokon Glatz Ferenc, az MTA volt elnöke éppen arról beszélt, hogy nem valószínű, hogy több víz lesz az országban, sőt az egyre fogyó vízkészlettel kell okosan, cél- és okszerűen gazdálkodni.

Csoma Gábor

– Én is elgondolkodtam ezen, mint azon is, hogy a Tisza vízrendszerét úgy lehetne megerősíteni, hogy a csongrádi duzzasztó erőművet meg kellene építeni. Nem olyan tározókat kell építeni, amelyek az árvizek levezetéséül szolgálnának és kizárólag csak a Tisza árvízi szintjének csökkentését eredményeznék, hanem egy állandó vízborított területként hatalmas lehetőséget jelentenének mint igazi vadvízi élőhelyek. Ez hatalmas vonzerőt is jelentene a Tiszának mind turisztikai, mind a halászat és horgászat, mind pedig a környezet alakítása szempontjából. Újabb Tisza-tóra – ma már látjuk – nincs szükség, hiszen a tó eliszaposodott, elöregedett, a funkcióját abszolút nem betöltő létesítményről van szó. A Tisza-tó már régen nem a halállomány bölcsője, új vizes élőhelyeket kell létrehoznunk. A halak azokban a kubikokban, kiszélesedő árterekben szaporodnak, ahol biztosított az ívás feltétele. Igaz, ez utóbbinál fennállhat az a veszély, hogy ha a Kiskörei Víztározónál elzárják a vizet, az ikráról azonnal leszalad a víz, s máris nincs ivadék. Vagy a szolnoki cukorgyár szennyvizét sem volna szabad a Tiszába engedni. Szolnok alatt harminc évvel ezelőtt gyönyörűen ívott a kecsege. Az elmúlt másfél évtizedben tönkre tették ezt a kecsege szaporodási lehetőséget azzal, hogy a cukorgyárból tisztítatlanul jut a szennyvíz a Tiszába. Az ikra nem jut oxigénben dús vízhez, így ne csodálkozzunk azon, hogy csökken a halállomány. Bár a HAKI monitoringozása azt igazolja, hogy hét éve, a ciánszennyezés óta, a Kiskörétől Csongrádig terjedő, 146 kilométeres folyószakaszon gazdag a halállomány. Ezt a halászok és a horgászok is alátámasztják.

• Mégis hallani, hogy a Tiszában nincs hal…

– Ez azért nehezen kezelhető mondás, mert nincs a vízparton megfelelő infrastruktúra. Lehet, hogy sokkal kisebb lenne a halász-horgász ellentét, ha a szolgáltatás színvonalát emelnénk. Mégpedig mi halászok, akiknek a szolgáltatást kell adniuk, amit meg kell fizettetnünk. A halászok a jövőben nem tudnak megélni csak halászásból, s attól tartok, hogy az ősi szakma az ősi formájá-

(Folytatás a 4. oldalon)

Tartalom:

Állatkerti vidrafórum ____ 2
Elfogadott költségvetések ____ 3
Halasok tudományos konferenciája ____ 5
Akasztói horgászverseny ____ 6
Másfél évtizede talpon ____ 7
Statisztikusok a tóparton ____ 8
Hallakomák – eseménynaptár 2007. második félév ____ 8

Állatkerti vidrafórum

Gera Pál, az „Alapítvány a Vidrákért" szervezet ügyvezető elnöke június elsején fórumot rendezett az Állatkert tanodújában, ahol az érintett szervezetek képviselői megvitatták azt a javaslatot, amely a vidrára vonatkoztatott élőhely-fenntartási szempontokat tartalmazza az extenzíven kezelt halastavaknál.

Dr. Orosz Sándor, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa ügyvezető elnöke hozzászólásában kijelentette: harmónia van a halászok és a vidravédők között. Néhány fogalom tisztázásra szorult. Az elnök hangsúlyozta, hogy a halászat a hivatalos besorolás szerint nem része a mezőgazdaságnak, de része az agrárágazatnak. A halastó nem kizárólag halas objektum, s az EU mezőgazdasági földhasználata szerint a halastó termőföld művelési ág. A halászat felvállalta a természet megőrzését, újratermelését, jól mutatják ezt a különböző programokban való aktív részvételek is. A vidra esetében, mint más védett állatoknál a közös élőhely-védelemről van szó az extenzív halastavaknál.

A mai szabályozás elavult, mondhatni ósdi, jelentette ki az elnök, mivel az a hagyományos, konzervatív természetvédelmi logikán alapszik. Nevezetesen azon, hogy az egyedvédelem a legfontosabb szempont, s kizárólag a kár és annak kompenzációja a központi kérdés. Ezt a logikát meg kell változtatni, s a természet újraépítését, megőrzését kell a középpontba állítani.

Pintér Károly, az FVM szakmai főtanácsadója megerősítette, hogy a halastavak gazdag és változatos élőhelyek. A javaslat, illetve szempontrendszer zömmel megvalósíthatók. Jó lenne, ha kialakulna egy amatőr vidra szakértő hálózat. A vidra nagy halfogyasztó, az ember (legalább is a magyar) kicsi. A történelmi halbőség időszakában is irtotta az ember a vidrát, ma viszont más a helyzet. Az ember védi a vidrát, így a túlszaporodás állapota is bekövetkezhet. Ezt a kérdést nemzetközi kapcsolatokon keresztül is orvosolni lehetne úgy, hogy a „felesleges" vidrát Nyugat-Európába „exportálnánk". Igaz, ez most tiltott tevékenység, de a tiltás oldódni látszik.

Lódi György, a Szegedfish Kft. halászati ágazatvezetője a vidra és a halgazdálkodás kapcsolatának a gyakorlati tapasztalatait mondta el.

Íme a javaslat, amelyhez ki-ki hozzáteheti a maga véleményét.

Az élőhely-fenntartási szempontok rövid összefoglalása

1. A halastavak vízfelületén biztosítani kell a vízi vegetációt (úszóhínárt, nádat stb.):

Ez a fészkelés, rejtőzködés miatt fontos. Általános, valamennyi extenzív halastóra/tógazdaságra vonatkozó vízi vegetáció arányt nem lehet megadni, ezt valamennyi tónál/tórendszernél egyedileg kell elbírálni.

2. A halastavak lecsapoló és feltöltő csatornáinál nem történhet egyszerre mindkét partoldalon a vegetáció ritkítása/irtása:

Szintén a rejtőzködésben, valamint a tavakról elvándorló, vagy odaérkező vidrák nyugalma miatt fontos.

3. A tavaknál, valamint a csatornáknál található fák, cserjék megőrzése indokolt, ahol ilyen vegetáció nem található, javasolt telepíteni fás szárú növényzetet (ez az elvárás többnyire a völgyzárógátas halastavaknál realizálható, míg a körtöltéses tavaknál ennek kivitelezése nem minden esetben oldható meg. Ezeknél a tavaknál egyedileg kell megvizsgálni, hogy ez a javaslat megvalósítható-e):

Ugyancsak a fészkeléshez, rejtőzködéshez fontosak a fák és cserjék.

4. Kötelező a telelőtavak megfelelő módon történő körbekerítése:

Ez a magyar természetvédelmi törvény szerint is a gazda kötelezettsége.

5. Azoknál a tavaknál, ahonnét a gazda távol akarja tartani a vidrát, elsősorban a villanypásztoros védekezés javasolt:

Igaz, hogy ez az csak az egy hektárnál kisebb tavaknál gazdaságos, de azoknál – amennyiben megfelelően van telepítve – valóban hatásos védekezés.

6. Egyéb védekezési eljárásoknál – pl. a különféle riasztásoknál – figyelemmel kell lennie a tónál/tavaknál élő/előforduló védett élővilágra is:

Külön magyarázatot ez nem igényel.

7. Létre kell hozni úgynevezett "elterelő tavakat":

Ezeknél – biztosítva a tavaknál azok folyamatos táplálékellátását és a megfelelő vízi- és parti vegetációt – egész évben "értéktelen halakkal" távol tartható a vidra azoktól a tavaktól, ahol a jelenléte nem kívánatos.

8. A hatályos magyar törvényi előírás szerint egész évben tilos a nád égetése, illetve annak engedélyezése egyedi kérelmek alapján lehetséges csak. Amennyiben sor kerülhet rá, csak a téli hónapokban javasolt, de azt megelőzően kötelező az égetendő nádas-szakasznál a vadriasztás:

A tavaknál egész évben lehetnek a nádba rejtett fészkei a vidrának.

9. Nádkaszáláskor kerülni kell a taroló vágást, mozaikosan vissza kell hagyni nádfoltokat:

A felriasztott vidrák, nyugalma miatt is indokolt ez.

10. A tavak meszezését a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelő körültekintéssel kell elvégezni, amelynek során figyelemmel kell lenni a területen élő/előforduló védett és fokozottan védett állatfajokra:

A leengedett tavak visszamaradó vizeiben többnyire "értéktelen halak" találhatók, ezek az elterelő tavakba áttelepíthetőek. Nem beszélve arról, hogy értékes, védett halfajok is visszamaradhatnak, amit a meszezés megkezdése előtt javasolt

Rövid szöveges indoklás

Egy-egy halastó, vagy tórendszer vidrapopulációjának a nagyságát és sűrűségét, ismereteink szerint legfőképp a következő tényezők szabják meg:

1. A környezeti feltételek:

– a be- és/vagy kifolyó csatornák/kisvízfolyások vízi- és parti vegetációja, medrének és partjának „állaga" (pl. kövezett-e, betonozott-e, vagy természetes);

– a halastó vizének minősége;

– a csatlakozó csatornák és/vagy kisvízfolyások, valamint a tavak vízkormányzása, vízállása és vízminősége;

– a halastó/tórendszer vízi és parti vegetációjának a mennyisége és minősége;

– a búvó- és fészkelő helyek száma, ezek minősége;

– a táplálékállatok mennyisége;

– a terület zavartsága.

A területen együtt élő vidrák neme és száma:

Ezek minden élőhely-típusnál különbözőek, állandóan változnak, sőt nem egy esetben nagyon eltérőek egymástól;

A halastavaknál zömében nőstények foglalnak területet, párzás idején ott fogadják a hímeket, majd ott nevelik fel a fiaikat, vagyis a halastavak egyértelműen a magyarországi vidratörzsállomány legfontosabb élőhelyei.

Még egy-egy kimondottan jó, táplálékban gazdag, zavartalan élőhelynél is az alkalmas fészkek száma szabja meg a vidraléttszámot – azaz a vízi- és parti növényzet mennyisége és minősége, valamint a tóhoz/tórendszerhez kapcsolódó csatornák és/vagy kisvízfolyások állapota.

2. Az időjárási körülmények:

Soha olyan sok vidranyom: bélsár, csapa, vidraváltó, alkalmasint hátrahagyott zsákmánymaradvány nem található egy-egy halban gazdag területen, mint: a fagyok, az árvizek, az aszály, valamint a lehalászások idején.

Ez azonban – és erre nyomatékkal felhívjuk a figyelmet – megtévesztő kép egy-egy terület vidraállományáról, mert a szükségadta összezártság, feltehetően csupáncsak addig tart, amíg azt a körülmények kikényszerítik.

Elfogadott költségvetések

A Hotel Mediterrán különtermében tartotta május 31-én a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa az első olyan küldöttgyűlését, amelyet a február 16-ai tisztújító, alapszabályt módosító közgyűlésen új formában elfogadtak. Hat napirendi pontot tárgyaltak a megjelent küldöttek. Beszámoló hangzott el a tisztújító közgyűlés óta eltelt időszak fontosabb eseményeiről és intézkedéseiről. Előterjesztették a szövetség 2006. évi költségvetésének teljesítéséről, valamint a 2006. évi mérleg megállapításáról szóló jelentést. Elfogadták a könyvvizsgáló jelentését a 2006. évi mérleg felülvizsgálatáról, miként a Felügyelő Bizottság beszámolóját a szövetség működésének 2006. évi ellenőrzéséről és a mérleg felülvizsgálatáról. Előterjesztették a szövetség 2007. évi költségvetését, s jóváhagyták az ügyvezető elnökkel kötendő munkaszerződést.

Dr. Orosz Sándor ügyvezető elnök tájékoztatta a küldötteket arról, hogy a Fővárosi Bíróságon elfogadták azt a bejelentést, amely szerint módosult az alapszabály, és személyi változások történtek a szövetség vezetésében. A február 16-ai közgyűlés óta kétszer ült össze az ügyvezetőség, s minden tagozat megválasztotta küldötteit. A tagozati üléseken, a választáson kívül a legfontosabb napirend az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések megváltozott rendjének a megbeszélése volt. Az elnök bejelentette, hogy új tagozat alakult intenzív termelői tagozat néven *(külön tudósításunkat lásd lapunk 4. oldalán)*.

Folyamatban lévő, napjainkban is zajló ügyekről szólva Orosz Sándor elmondta: az agrár-környezetgazdálkodási program még nem végleges a 2009-2013 közötti időszakra. A magyar kormányzati álláspont egyértelműen az, hogy az akg-t az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap forrásából kell biztosítani a halászok számára, s nem az Európai Halászati Alapból. Ez utóbbi ugyanis olyan kevés, hogy az akg program finanszírozása kimerítené az EHA pénzügyi forrásait, így nem jutna pénz az ágazat fejlesztésére, modernizálására. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy az akg program más célokat valósít meg, mint az ágazat közvetlen támogatása. Ahogy a program neve is jelzi, a környezettudatos gazdálkodás kialakítása a cél az extenzív halastavak esetében is (az akg programban résztvevő szövetségi tagok csak extenzív gazdálkodást folytatnak). Ez viszont sok esetben korlátozásokat von maga után, amit a gazdálkodónak a tevékenysége során figyelembe kell vennie, be kell tartania, s gyakran a saját gazdasági profitja terhére kell a programot teljesítenie. A pénzügyi forrásról tehát még nincs döntés, ez ügyben a magyar kormány június 7-én ült le tárgyalni az Európai Bizottsággal. Következő lapszámunkban a tárgyalás eredményéről is beszámolunk, mivel Orosz Sándor is jelen volt a halászokat érintő tárgyaláson.

Szóba került az akg program keretében, a végrehajtást ellenőrző hatósági tevékenység is. A jogszabályi előírás szerint ugyan nem kötelező a nádaratás, hiszen a nádgazdálkodás nem egyenlő a nád aratásával, de az ellenőrzések során az MVH szakemberei azt az álláspontot képviselik, miszerint a nád 80 százalékát kötelesek a gazdálkodók minden évben learatni. Ha ezt nem teszik, akkor „vis major" helyzet áll elő, ami viszont bejelentési kötelezettséggel jár. Csupán hét gazdálkodó élt az idén ezzel a bejelentéssel, mivel az idei téli időjárás nem tette lehetővé a nád aratását, így a gazdálkodók nem gondoltak a bejelentési kötelezettségre, s a jogszabályi előírásokat is másként értékelték.

Az ellenőrzések során derült fény egy másik problémára is: mégpedig a halastó területére vonatkozóan. A Brüsszellel jóváhagyott magyar dokumentum szerint a halastó egyenlő a nyílt vízfelülettel. Aki ebben a szakmában dolgozik, tudja, hogy milyen anomáliákkal jár e megállapítás betartása. Miután a brüsszeli jóváhagyás él, nem lehet a dokumentumon változtatni (itt is bebizonyosodott, hogy a magyar bürokrácia szereti túlteljesíteni az egyébként is szigorú uniós előírásokat, s egyáltalán nem gazdálkodó barát a gondolkodás). Jelen helyzetben azt teheti a szövetség, hogy elfogadja a halastó határellenőrzés ezen módszerét, de kéri az MVH-t, hogy ne a mért határokhoz igazítsa a jogkövetkezményeket. Egyáltalán nem mindegy ugyanis, hogy mikor és hogyan mérik meg egy-egy halastó határát, s az sem mindegy, hogy völgyzáró gátas, van körgátas tóról van-e szó? Olyan mérési eljárást javasol a szövetség, amellyel a jelenlegi előírás is kiegészíthető: a mérési időpont és a teljes feltöltési időpont közötti vízmennyiségi korrekciót vegye figyelembe a hatóság. Ezek az értékek ugyanis igazolhatóak.

Ugyancsak abszurd az az akg feltétel, miszerint az extenzív tavaknál a haltelepítési kötelezettség minimum 50 kilogramm és maximum 250 kilogramm lehet. A szövetség ez ellen is tiltakozik, hiszen jóformán betarthatatlan ez az alacsony értékhatár. Már csak abból a szempontból is, hogy a védett állatok élelemmel történő ellátása szenvedne csorbát, ha csak ennyi halat telepítenének a tavakba.

Ami a szövetség tavalyi gazdálkodási eredményeit illeti, *Sághy Andrásné* főkönyvelő szerint régen volt ilyen kiegyensúlyozott év a szövetség mögött. Több mint 12 millió forint a mérleg szerinti adózás előtti eredmény, s a Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaság tevékenysége, gazdálkodása is jelentősen javult. *Csizmadiáné Hegedűs Ilona* könyvvizsgáló is szabályosnak találta a szövetség gazdálkodását, s ugyanezt erősítette meg *Kiss Ferenc*, a Felügyelő Bizottság elnöke is. Az elnök azonban azt is kifejtette, hogy a jövőben következetesen ket-

(Folytatás a 4. oldalon)

Nem gondoltam volna, hogy már az első küldöttgyűlésen jelentőséget kap ez a meghívói mondat: „Tájékoztatom, hogy határozatképtelenség esetén az ülést változatlan napirenddel 10 óra 30 perctől kezdődően megtartjuk és ebben az esetben – figyelemmel módosított alapszabályunk rendelkezéseire – a testület a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes." Sajnos, szükség volt a fél óra csúszásra, mert a küldöttek nem voltak kellő számban jelen. Bizonyára többen indokkal maradtak távol, de voltak olyan „szirénhangok" is, amelyek azt harsogták: minek ez az egész? A kérdés csupán az, hogy akkor miért vállalták el a küldötté választást?

A küldött jogokkal és kötelezettséggel felruházott egyén, aki nem csupán a saját, hanem a kisebb közösség érdekeit is hivatott képviselni. Emlékezzünk csak: a február 16-ai közgyűlés előtt milyen éles viták zajlottak magáról a változtatási szándékról. Kapott hideget és meleget az, aki annak a véleményének adott hangot, hogy a nagy létszámú testület nem képes hatékonyan és jól dolgozni. Lám, egy kisebb grémium sem tudott már az első ülésen elegendő létszámmal ülésezni, s ha nem volna az alapszabályban a már citált passzus, akkor bizony ez a küldöttgyűlés is dolga végezetlenül zárult volna.

S még egy megjegyzést: igen sok a tennivaló, különösen a nyár előtti hónapokban. A szövetség vezetőinek azonban egységes álláspontokat kell kialakítaniuk és képviselniük minden olyan fórumon, amelyen a halászok érdekei megjelennek. Bármennyire is felgyorsult az élet, az egyeztetést soha nem szabad megspórolni.

A kollektív bölcsesség fogalma ma is érvényes.

h-n

Elfogadott költségvetések

(Folytatás a 3. oldalról)

té kell választani a szövetségi és a vállalkozói tevékenységet, és törekedni kell a pénzügyileg tiszta elszámolásokra. Az érdekképviselet tekintetében a tagdíjakat a közös teherviselésnek megfelelően kell alakítani, a jelenlegi rendszerben működtetett országos horgászjegy utáni többlet befizetéseket harmonizálni szükséges a költségvetés tételeiben. A marketing tevékenységben a szövetség költségeit és szakmai munkáját meg kell jeleníteni és az elszámolásoknál pénzügyileg realizálni szükséges az ide tartozó költségeket. Az ugyanis nem a helyes út, ha az érdekképviselet költségvetését terheljük oda nem tartozó költségekkel. Az fb egyébként a 2006. évi mérleget a számviteli politikában meghatározott elvek alapján fogadta el, s ajánlotta a küldöttgyűlésnek, hogy a 2007. évi költségvetési tervvel is értsen egyet. Az elnök azt is hozzátette, hogy a szövetségi költségvetés kialakítását új alapokra kell helyezni. A küldöttgyűlés egyhangú szavazással fogadta el a tavalyi gazdálkodásról szóló beszámolókat, jelentéseket, s az idei évre szóló tervet is. Ugyancsak egyet értettek az ügyvezető elnökkel kötendő munkaszerződés megállapításaival is.

H. Gy.

Intenzív haltermelők tagozata alakult

A 31. HAKI Napok május 16-ai esti programja lehetőséget adott arra, hogy a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa keretében megalakuljon az intenzív haltermelők tagozata. Az idén 50 éves Haltermosz az elmúlt évtizedek során többféle működési formát talált ki. Az azonos termelési tevékenységet folytató tagok, halászok szerveződhettek és szerveződhetnek a jövőben is, hiszen az alapszabály is lehetővé teszi a tagozatok, a bizottságok megalakítását, működtetését. Jelenleg két – a pontytenyésztő és az országos horgászjegyhez vízterületet biztosító – tagozat működik a szövetségben, így az intenzív haltermelők tagozata a harmadik a sorban.

A szerveződés létrehozatalát a Szarvas-Fish Kft. vezetői – *Radics Ferenc* és *Müller Tibor* – kezdeményezték. Miután alulról jövő kezdeményezésről van szó, a szövetség vezetése tudomásul vette a tagozat megalakítását. Müller Tibor azzal indokolta a tagozat megalakítását, hogy az intenzív haltermelés másfél évtizedes tapasztalata teszi szükségessé a szerveződést. Az intenzív haltermelés nem azonos a tógazdasági termeléssel, hiszen itt folyamatos a termelés, más a piac, s a gazdasági érdekek sem azonosak. Az intenzív haltermelőknek más az elképzelésük a termelői csoportról, mivel egy-egy termelő a teljes vertikumot működteti ahhoz, hogy sikeresen jelen legyen a piacon. A tagozat tagjai egyben konkurensei is egymásnak, nincsenek a másik termelőre utalva. Ám a tagozat létrehozatala is igazolja, hogy az összefogás ebben az ágazatban is szükségszerű, hiszen vannak olyan közös problémák, amelyeket egyedül nem képesek megoldani, képviselni. Tagozatként összefogva erősebbek, s a problémákat is könnyebb egymás között megoldani, mondta Müller Tibor, akit egyhangúlag választottak a tagozat vezetőjének. S ugyancsak egybehangzóan választották meg küldöttnek is azzal, hogy a jövőben ő képviseli a tagozatot a szövetség küldöttgyűlésén.

Az alapító tagok: *Szarvas-Fish Kft., HAKI, Rideg és Rideg Kft., TEHAG, Hoitsy és Rieger Kft., Sáfrány Bt., Jászkiséri Halas Kft., SZIE Halgazdálkodási Tanszék, Aranyponty Rt., Aranykárász Bt., H and H Carpio Halászati Kft.*

h-n

Közös csónakban evezünk

(Folytatás az 1. oldalról)

ban lassan-lassan kihal. Utódok lennének – s mi a munkahelyünkön próbáljuk a hagyományokat őrizni, hiszen a halászok helyébe csak családtagokat engedünk belépni a kft-be – de az élet túl lépett ezen az életformán. A halászati vezetők dolga az is, hogy megoldják ezt a kérdést. Ma már nem csak halásznak, hanem feldolgozónak, értékesítőnek, turisztikai szakembernek, környezetépítőnek is lennie kell egy vezetőnek. Másként nem jutunk támogatáshoz.

• Önnek van kitekintése más országokra is, hiszen a közelmúltban Splitben járt egy konferencián…

– Így igaz, Splitben, egy workshopon vettem részt, ahol az EU tagországok képviselői elmondták, hogy melyik országban milyen támogatásokat kapnak a halászok. A legnagyobb tanulság számomra Lettország és Litvánia példája: a 2007. évi támogatást áprilisig már 78 százalékban megkaphatták, mivel jóval kisebb volt az utófinanszírozott támogatási arány. A törökök is jelen voltak, mint EU-n kívüli ország, de a Fekete-tenger által érintettekként. (Csak zárójelben: Oroszország, Románia és Bulgária is ott van a Fekete-tengeren.) A törökök olyan feldolgozó hajót építenek 20 millió dollárért, amelyen 4500 tonna halat termelnek meg és dolgoznak fel egy út során. Amiről a vita folyt, az a hajó hulladék kibocsátása, környezet-terhelése volt. A másik nagy témakör a törökök pisztrángtermelésének felfutása volt. Egy dán tisztviselő azt kérdezte a törököktől, hogyan tudnak egy dollár öt centért pisztrángot eladni az uniós piacon akkor, amikor a dán pisztrángtermelőnek egy dollárba kerül egy kilogramm táp? A török válasz szerint minden az állami támogatás mértékén múlik. A török haltermelés mögött óriási állami pénzek vannak, így persze, könnyű nyereségesen gazdálkodni.

• Kétségtelen, hogy a magyar haltermelés másfajta gondokkal küzd, de tagja vagyunk az európai közösségnek, így nekünk is foglalkoznunk kell a tengeri halászat problémáival.

– Azt kell látnunk, hogy bármennyire is különbözőek az érdekek, csak tárgyalásos úton juthatunk eredményre. Közös csónakban evezünk. Visszatérve a hazai vizekhez, az 1997-es halászatról és horgászatról szóló törvény módosítását kezdeményezik horgász szervezetek, amit mi abból a szempontból támogatunk, hogy szigorítani kell a halőrzés, halvédelem paragrafusait. Mi halászok, és halászati joggal rendelkező horgászok jelenleg az állam vagyonát védjük több-kevesebb sikerrel, hiszen amíg a hal a vízben van, addig az állami tulajdon. Évente csak mi 600-650 feljelentést teszünk, ami óriási szám. A felügyelői kar keze meg van kötve, mert a maximális büntetőtételek alacsonyak. Amiben nincs egyetértésünk a horgászokkal, az a halászat szabályozatlanságából ered. A természetes vízi halászatnál vannak olyan feltételek, amelyek nem azonosak a horgászati lehetőségekkel. Az állami szerepvállalást növelni szükséges ahhoz, hogy rend legyen a vizeken. A kormorán ugyancsak nagy problémát jelent a természetes vízen gazdálkodóknak, remélem, ennek megoldásában is lesz előbbre lépés. Nem szégyellem, egyfajta lobbizást is felvállalok a szektorom érdekében. A jövőt persze, nem tudom természetes vízi halászat nélkül elképzelni, lehet, hogy ezt másként fogják hívni. De nem csak a halászok jövőképét kell megváltoztatni, formálni, hanem a horgászokét is. S ebben is össze kell fognunk.

Hajtun György

Halasok tudományos konferenciája

A szarvasi Halászati és Öntözési Kutató Intézet (HAKI) május 16-17-én 31. alkalommal hívta össze a HAKI Napok néven vált ismertté tudományos konferenciáját. Dr. Váradi László, az intézet főigazgatója meg nyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a kis ágazat erejét, fontosságát jelzi, hogy az idén is zsúfolásig megtelt az előadóterem. Igaz, az előadók között a fiatal kutatók, gazdasági szakemberek mellett ott volt Glatz Ferenc, az MTA volt elnöke is, aki „Élet a Tisza-völgyben a XXI. században" címmel tartott előadást.

A kétnapos szakmai tanácskozás első napján a plenáris előadások után több előadó szólt arról, hogy miképpen veszünk részt, mi magyarok az Európai Unió 6. Keretprogramjának akvakultúra fejlesztési projektjében. Ennek keretében *Csengeri István* bemutatta a fenntartható haltápok és tenyésztett halak húsa egészségügyi előnyeit. *Bardócz Tamás* új utakat keresett az édesvízi akvakultúra fenntartható fejlesztéséhez. *Jeney Zsigmond* a stressz és betegség ellenálló ponty kutatási eredményeit mutatta be. Előadások hangzottak el a genetika és szaporítás témakörében, amely után a poszter szekció is összeült.

A második napon a technológia újdonságait, kutatási eredményeit mutatták be az előadók, amit a természetes vízi halászat aktuális kérdéseinek megválaszolása követett. Halegészségügy és immunológia címmel ugyancsak gazdag program zajlott.

Glatz Ferenc akadémikus „Élet a Tisza-völgyben a XXI. században" címmel mondta el gondolatait. Négy pont köré fonta mondandójának szálait. Az első gondolati körben kifejtette, milyen éghajlati körülmények között kell a Kárpát-medencében élnünk. A ma már világszerte hangoztatott és elfogadott klímaváltozás jelentősen befolyásolja mind az ország, mind pedig, a Tisza-völgy jövőjének alakulását. Az előadó nem rejtette véka alá azt a véleményét sem, hogy szerinte az elmúlt 17 év a leszakadás korszaka volt Magyarországon. A politika, a politikusi felelősség kritikája abban fogalmazható meg leginkább, hogy a magyar gazdaság, a magyar környezet nem használta ki a fejlődés lehetőségeit. S ebben a tudósok felelőssége is fellelhető, hiszen az ő dolguk éppen az, hogy a fejlődés irányvonalaira kellő hangerővel felhívják a társadalom figyelmét.

Az éghajlati változásokra ma már mindenkinek készülnie kell. Nem véletlen, hogy a G-8-as csúcs egyik fő témája éppen ez volt. Hogy mi váltotta ki a változásokat, mitől melegedett fel a Föld átlagos hőmérséklete több mint 1 Celsius-fokkal, nos, erről tudományos viták folynak. Egyes nézetek szerint az emberi környezetszennyezés az ok, mások szerint a Föld több milliárd éves sajátosságaiból ered a változás. Arról azonban nincs vita, hogy melegszik, változik az idő. A változás pedig, azt jelenti, hogy az árvizek szaporodnak, ugyanakkor nyáron aszály lesz. Egyszerre éljük meg az árvizet, a belvizet és az aszályt. Mindez a Tisza-völgyében katasztrofális, tragikus helyzet kialakulásához vezethet, ha nem sikerül változtatni a vízgazdálkodás jelenlegi helyzetén.

Glatz Ferenc hangsúlyozta, hogy ma nem az a feladat, mint 160 évvel ezelőtt, amikor is a vizet el kellett engedni, ki kellett hajtani az országból. Jól emlékszünk a Vásárhelyi fivérek munkájára, a Tisza folyó szabályozására, a mocsarak lecsapolására. Ma viszont, ami hátrány volt 160 évvel ezelőtt, az most előnnyé kovácsolható. Ám a régi állapotokat nem lehet visszaállítani, ezért kell újragondolni a Tisza-régió vízgazdálkodását. A vizes élőhelyek, a vizek megtartása első számú továbbgondolkodási pontja kell, hogy legyen mind a tudománynak, mind a politikának.

A második pontban a víz- és tájgazdálkodás kérdéseit boncolgatta az MTA volt elnöke. Véleménye szerint a XIX. században Európa egyik legjobb víz- és természetgazdálkodási rendszere működött Magyarországon. Sikeresen megoldották azokat a problémákat, amelyek abból adódtak, hogy a Kárpát-medence összes vize itt gyűlik össze. A teknő alján vagyunk, az összes zacc idejön, fogalmazott az akadémikus. Ezért is érdekünk a környező országokkal való összefogás. Glatz Ferenc szerint szükség van egy kelet-európai összehangolt, úgynevezett Kárpát-medencei vízgazdálkodási koncepció kidolgozására. A termál és a felszíni vizek összefüggés rendszerét ma sem tártuk fel, nem ismert, s a talajtani katasztert is minél gyorsabban el kellene készíteni. Kár, hogy erre ma nincs pénz.

A Tiszát legalább még egy helyen meg kellene fogni, jelentette ki az elnök. A Vásárhelyi terv nagy hazugságok közepette született és él ma is, tette hozzá. A tudósok nem gátakat, tározókat akartak építeni, hanem ki akarták engedni a vizet, s egyfajta ártéri gazdálkodással levezetni a tavaszi áradatot. A tározókkal csupán 0,6-1 méterrel csökkenthető a vízszint, ez azonban kevés. Szükség volna az ártéri gyümölcstermesztés, halgazdálkodás, és más, vízigényes tevékenység feltételeinek a megteremtésére. A víz- és tájgazdálkodás jövője a Tisza-völgy jövőjét is meghatározza.

A harmadik gondolatkör keretében a területigazgatási egység változásairól szólt az előadó. Úgy látja, hogy az Európai Unió nem Marshall-terv, hanem kegyetlen piaci verseny színtere. Az EU ma még egyfajta államszövetség, de a polgárok szövetségévé kellene válnia. Ma még azokkal kell versenyeznünk a piacon, akiknek kiváló adottságai vannak, és jóval fejlettebbek nálunk. S ha létezik külön támogatási rendszer a hegyi-, a tengeri régiók számára, akkor a kistérségi projekteknek is szükségük volna külön támogatásra. Már csak azért is, mert az EU aktív vidékfejlesztési politikát hirdet. A vidék belakottságát biztosítani kell, munkahelyeket kell teremteni, s egyáltalán, a vidék közhasznа megnőtt. A zöldet, a jó levegőt, a rendezett környezetet meg kell fizetni, s a város-vidék harmóniáját is meg kell teremteni. Vannak jó példák arra, hogyan lehet az EU vidékpolitikáját megfelelően kihasználni: a franciák, a németek, az osztrákok élnek a lehetőségekkel. A Tisza-völgyben a vízgazdálkodás átalakításával, a víz megfogásával a zöldenergia termelés felfuttatható annak ellenére, hogy ehhez a termeléshez a szükséges vízmennyiség többszörösére van szükség.

A negyedik pontban Glatz Ferenc arról elmélkedett, hogy miből fogunk megélni? A legjobb környezetvédelem a mezőgazdálkodás, ami munkahelyeket is teremt. Egy kilogramm kenyér mögött learatott, tisztán tartott környezet marad. Ezért is szomorú, hogy 1989 után nem rendszer, hanem őrségváltás történt, s szétverték a mezőgazdaság alapjait, amit igen nehéz ma már újra építeni. A halászat, a haltermelés is fontos a magyar mezőgazdaságban, de ma már kevés halásznak lenni. Halfeldolgozással is foglalkozni kell, mert a piac a jó minőséget hajlandó csak megfizetni. A halfeldolgozás is munkahelyteremtő iparág, a Tisza-völgyben is kiemelten kellene kezelni, mondta végezetül az MTA elnöke.

Váradi László az európai akvakultúra helyzetéről, fejlődési tendenciáiról szólt előadásában. Miután a klímaváltozásnak és a tengeri halászat kimerülésének vagyunk szemtanúi, szenvedő alanyai, az akvakultúra is más elbírálás alá került. A tengeri halfogást nem lehet már növelni, hiszen a halállomány tovább nem rabolható, ezért az édesvízi haltermelés szép jövő elé néz. A haltermelés nagy ütemben növelhető, de csak olyan fajokkal, amelyeket a piac szívesen vásárol. A szálkás ponty csak feldolgozott állapotban válhat népszerűvé Európában.

Pintér Károly, az FVM szakmai főtanácsadója Magyarország helyéről, szerepéről beszélt az Európai Unió Közös Halászati Politikájában, míg *Szűcs István* a magyar Nemzeti Halászati Stratégiát ismertette. *Gábor János* a hazai Halászati Operatív Programot mutatta be.

H. Gy.

Akasztói horgászverseny

A meghívó május 13-án Akasztóra, az Akasztói Horgászparkba invitált, mégpedig a III. V.I.P. Horgászderby Vándorkupára. Szabó Róbert, az ÖKO 2000 Vállalkozás halászati vezetője, az esemény szervezője pontosan körülírta a feltételeket. A nevezési díj fejenként 1 forint volt, s a meghívott egyesületeket, szövetségeket 2-2 fő képviselhette. Összesen 32-en neveztek, ugyanakkor a verseny egyéni és egyfordulós lebonyolítással zajlott. Horgászni egyszerre csak egy bottal és egy horoggal volt szabad, de úszós és fenekező felszerelést is használhattak. A merítő szák használata kötelező volt.

Szabó József, az ÖKO 2000 Vállalkozás vezetője, tulajdonosa egyre inkább elégedett a környezet látképével. A fák zöldellnek, a vízben elegendő hal úszik, s a park is színes a sok látogatónak köszönhetően. A horgászok rendszeresen látogatják a tópartokat, s ahogy megjött a jó idő, a strandot is megnyitották. A Halas csárda napról-napra megtelik, s hét végére bizony már foglalni kell a helyet ahhoz, hogy egy család megebédeljen. A strandon lévő konyhát is meg kellett nyitniuk, hogy a vasárnap ebédelni szándékozókat ki tudják szolgálni.

Ezek a – *Krúdy Gyula* szavával élve – jó fájások, jelentette ki a tógazda. Ami rosszul érintette a vállalkozást az, hogy a gépvásárlási támogatásból kihagyták a halászságot. Azok a halászok estek el ezektől a pénzügyi forrásoktól, akik nem csak halászattal, hanem más mezőgazdasági és szolgáltatói tevékenységet is folytatnak. Szabó Józsefék például 50 hektáron halnak való takarmányt termesztenek. A rendelet azonban úgy szól, hogy ha a növénytermesztés árbevétele nem éri el a vállalkozás összes árbevételének felét, akkor a növénytermesztés gépesítésére nem vehetnek igénybe támogatást. A halászságnak egyébként megnyílik majd az Európai Halászati Alap, amelyből az ágazat a fejlesztéseket végre hajthatja, de valószínű, hogy ebből a pénzből Szabóék nem vehetnek kombájnt.

Eredmények		
Név	**Horgászegyesület**	**Fogás**
1. *Farkas Sándor*	2 Kiskunmajsai SSHE	49,21 kg
2. *Nagy József*	19 Bácshosz	21,86 kg
3. *Tóth Gyula*	Anyácsatavi HE	13,44 kg
4. *Dér Lajos*	14 Orosháza	11,80 kg
5. *Major Gábor*	27 Gyömrői HE	11,44 kg
6. *Szeri Zoltán*	30 Kiskunmajsai HE	10,60 kg

Az agrártárca stratégiájában az szerepel, hogy az állattartó telepek önellátóak legyenek, vagyis lehetőség nyílik földterület vásárlásra, gépesítésre. A hal is állat, mégpedig bőrös állat, tehát itt is érvényes az a megállapítás, hogy a takarmányt bőrben jó eladni, vagyis meg kell etetni az állattal, s azt kell – lehetőleg – feldolgozva eladni. A rendelet szerint viszont a növénytermesztők, az állattartók és a vegyes gazdálkodók vehetik igénybe a támogatást. Ez utóbbiaknál belefférnek a díszállat-, a prémes állat-, a csigatenyésztők is, akiktől a vállalkozó nem sajnálja a támogatási lehetőséget, de akkor a halas gazdák miért nem szerepelnek a sorban?

Szabó Róbert, a szervező

Farkas Sándor, a győztes

Szabó Róbert magyarázatot főz a V. I. P. versenykiíráshoz: azokat az üzleti partnereket hívták meg horgászni, amelyek évek óta kapcsolatban állnak a vállalkozással. Az idén 32 forint nevezési díj folyt be a kasszába. Mondhatni amatőr, de hozzáértő horgászokkal telt meg a 45 hektáros tópart, hiszen mindenki betartotta az előírásokat, így egyetlen kifogott hal sem pusztult el. A verseny végén, a mérlegelés után mindenki visszaeresztette a zsákmányát a tóba.

A halászati vezető maga is szenvedélyes horgász. Az Akasztói Horgász Egyesület tagjaként ifjúsági felelős, ami azt jelenti, hogy a gyermek horgászokat menedzseli, tanítja, versenyezteti. Tavaly megnyerték a Bács megyei ifjúsági bajnokságot, s ezt a szép eredményt az idén is megismételték. Évente szervezik a horgásztáborokat, s ehhez az ÖKO 2000 Vállalkozás is segítséget ad, hiszen az ebédeltetés, a fürdőzés a horgászparkban zajlik. Az Akasztói HE-nek 650 tagja van, ebből 35 fő az ifjúsági korosztályú.

Ami a versenyt illeti, az a tapasztalat, hogy ha van hal a tóban, akkor a jó horgász akár fél mázsa halat is kifog. Aki felismerte, hogy hol lehet jó eséllyel bedobni a horgot a vízbe, az szép fogási eredménnyel zárta a napot. Összesen 196,62 kilogramm halat fogtak ki a versenyzők, ami 6,34 kilogrammos átlagot jelent. Ez pedig nem rossz eredmény.

– v –

Néhány haltermék bruttó fogyasztói ára (Ft/kg) 21. hét

Megnevezés		Fogyasztói piacok						Kereskedelmi láncok (árfelmérés időpontja: május 21.)		
		Fővám téri csarnok	Lehel téri csarnok	Kecskemét	Pécs	Székesfehérvár	Győr	Auchan	Tesco	Cora
Élő	ponty	790	840	800	839	820	770	769	799	769
Friss	pontyszelet	1200	1400	1400	1359	1350	1350	1699	1499	1499
	bőrös afrikai harcsa filé	1800*	2000*	-	-	-	1740	1499	1099	1699
	busa törzs	600	700	700	-	850	620	629	625	599
	busa szelet	600	700	750	-	850	660	1199	789	699
	lazac filé	3200	3400	-	-	-	3120	4399	2999	3590

* nyúzott

Másfél évtizede talpon

A halászok korán kelő emberek, így nem véletlen, hogy a körösi halászok május 18.-án már jóval a 10 órai kezdés előtt összegyűltek, hogy megtartsák a Körösi Halász Szövetkezet és a Körösi Halértékesítő, Halfeldolgozó Szövetkezet közgyűlését. Dr. Csoma Antal, a szövetkezet elnöke jóleső érzéssel nyugtázta, hogy a két szövetkezet 2006. évi zárszámadás megtartásának nincs akadálya. Az endrődi vadászház méltó körülményeket biztosított a közgyűlésnek.

A két szövetkezet közgyűlését jogszerűen tartották egy időpontban, mivel a Körösi Halász Szövetkezet „leányvállalata" a Körösi Halértékesítő, Halfeldolgozó Szövetkezet. A két szövetkezet tevékenysége egymásra épül, hiszen az „anyavállalat" által kifogott, megtermelt halat a „gyermek" dolgozza fel és értékesíti. *Csoma Antal* azzal kezdte mondandóját, hogy mint mindig, most is nehéz, küzdelmes évet zártak. A gondolat már elcsépeltnek tűnhet, de most is igaz, és teljes a valóság tartalma. Az elmúlt években bebizonyosodott, hogy nincs optimális helyzet, a gyorsan változó körülményekhez gyorsan kell alkalmazkodni. Különben lemaradunk, és becsukhatjuk a kaput, jelentette ki az elnök.

A Körösi Halász Szövetkezet 1992. április 12-én alakult a viharsarok halászati termelőszövetkezet tagjaiból, vagyis éppen 15 éve. Akkor az volt az alapítók elgondolása, hogy az őstermelő halászoknak érdemes szövetkezniük a jövő érdekében, s azért, hogy legyen munkájuk, maradjanak talpon. A rövid távú program hosszú távúvá vált, s ezt bizonyítja, hogy immár másfél évtizede tartják meg évről évre a zárszámadást. Az évek elszaladtak, s most sem ünnepelni, hanem az évet, a munkát értékelni jöttek a halászok, akik reális emberek. ők is tudják, hogy sok a buktató, és rengeteget kell dolgozni a fennmaradásért. A szövetkezeti forma nem volt mindig a politika kegyeltje, már a megalakulás is igen sok nehézségbe ütközött, akárcsak az azt követő évek munkája. Még emlékezhetünk arra a politikai időszakra, amikor maga a miniszterelnök jelentette ki, hogy a szövetkezeti forma mellékutca, s csak leszegett fejjel lehet a tagoknak az utcán végig menni.

A gyomaendrődi halászok azonban ezt az utat választották, s az elnök szerint is jól tették, hogy így döntöttek. A halértékesítő és halfeldolgozó szövetkezet nyolc éve alakult, s ma már elismert termelői csoportot is alkotnak. Minderre azért volt szükség, mert így már uniós pályázatok elérhetőségében is gondolkodhatnak. Csoma Antal a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa ötven éves megalakulási jubileumára is emlékezett: öt körösi halász kapott magas kitüntetést, olyan halászok, akik több mint fél évszázada kezdték az ősi mesterséget a Körösökön.

A tavalyi év gazdálkodásáról részletesen is beszámolt az elnök. A Körösi Halász Szövetkezet két halas taváról – a gácsháti és a gyulavári tavakról van szó – összesen 2150 mázsa halat halásztak le, amelyből 1090 mázsát tett ki a kétnyaras ponty. De termeltek amurt, busát, harcsát és csukát is, így a tavalyi árbevételük 192 millió forintot ért el. Az enyhe tél sok problémát okozott, s a megszokottnál több, és drágább preventív módszert kellett alkalmazni az elhullás meggátolása érdekében és a betegségek kialakulása ellen. Szükség volt a termelési szerkezet átalakítására is, ezért az idén kevesebb kétnyaras pontytermelés várható. A tavalyi természetes vízi halfogás 1932 mázsa halat (süllő, harcsa, ponty, csuka, márna, balin, törpeharcsa, keszeg, kárász, angolna, amur, busa) eredményezett, amely csaknem 60 millió forintos árbevételt hozott. A szövetkezet mérleg szerinti eredménye 2,5 millió forint.

A Körösi Halértékesítő, Halfeldolgozó Szövetkezet 38 tagjától 942 tonna halat vásárolt fel, amiből 271 tonnát feldolgozott, a többit élve értékesítette. A termelői csoportként működő szövetkezet árbevétele 549 millió forintra rúgott. A feldolgozásra átvett halakból 240 tonna késztermék készült. A friss, tisztított termék előállítása 138 tonna volt. A mérleg szerinti eredmény viszont veszteséget mutat. A mínusz 20 millió forintot a halfeldolgozó „hozta össze". A tavalyi élelmiszerbotrány a haltermékek piacát is negatívan érte, hiszen kevesebb késztermékét vásároltak. Ennek következtében az árbevétel elmaradt a tervezettől, s a hitelek átütemezésére is szükség volt. A helyzet megváltoztatása érdekében új vezetőt neveztek ki a feldolgozó üzem élére *Puskás Zoltán* személyében, aki a Balatoni Halászati Zrt.-től jött (lásd keretes anyagunkat). Az új vezetőtől azt várják, hogy a veszteséget rövid időn belül nyereséggé „varázsolja", ami persze, nem könnyű feladat. Ám a román piacon új lehetőségek adódnak, amit a közeljövőben szeretnének kihasználni.

A felügyelő bizottság beszámolójában részletesen is kitért a gazdálkodási nehézségekre, buktatókra, ugyanakkor elfogadásra javasolta a beszámolót. Összességében a közgyűlés egyhangúlag fogadta el az elnöki és a felügyelő bizottsági beszámolót. Ugyancsak egybehangzó volt az alapszabály módosításáról szóló szavazás is.

V. S.

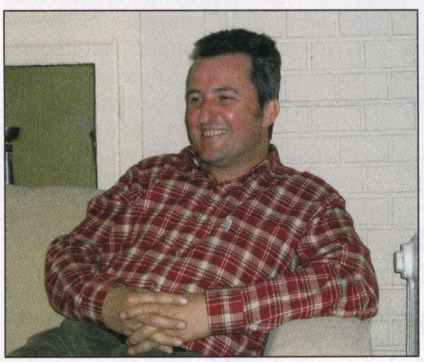

Puskás Zoltán

Puskás Zoltán a gödöllői Szent István Egyetem Halgazdálkodási Tanszékén szerzett agrármérnöki diplomát. Ez után elvégezte a Budapesti Gazdasági Főiskola logisztika szakát is, majd a kaposvári egyetemen halászati szakmérnöki képesítést is szerzett. A tanulási évek után és alatt a ma 39 éves szakember – 1996-tól 2007. március végéig - a Balatoni Halászati Zrt.-nél dolgozott, mégpedig kereskedelmi vezetőként, majd termelési igazgatóként, s végül a halfeldolgozó üzem vezetőjeként. Innen távozott idén március végén Gyomaendrődre, ahol a Körösi Halértékesítő, Halfeldolgozó Szövetkezetnél ugyancsak a feldolgozó üzem vezetésével bízták meg. A váltásra több ok is késztette: egyrészt magánjellegű kérdésekre kellett választ adnia, másrészt szerinte mindenkinek szüksége van egy idő után arra, hogy változtasson a környezetén, illetve tovább lépjen. Nos, a tovább lépési lehetőséget is megtalálta a fiatal szakember Gyomaendrődön, ráadásul az sem titok, hogy a magánjellegű problémáját is megoldhatta. Ez annyit jelent, hogy a családnak nem kell Egerből elköltöznie, új életet kezdenie a családfő távolléte miatt.

Az elmúlt két hónapban sikerült feltérképeznie új munkahelyét. Igaz ugyan, hogy sok problémát kell megoldania, de már látja az új lehetőségeket is. Egyrészt meg kell oldani az alapanyag ellátást, illetve annak egyenletes elosztásban történő beérkezését, másrészt új piacokat kell keresnie. A mai magyar gazdaságban egy halfeldolgozót működtetni nem mindig nyereséges vállalkozás, de az új vezető azon dolgozik, hogy a gyomaendrődi halfeldolgozó hosszú távon nyereségessé váljon, s megerősödjön a hazai és a nemzetközi piacon egyaránt.

Statisztikusok a tóparton

Kötetlen „üzemlátogatáson" vettek részt az Agrárgazdasági Kutatóintézet munkatársai – Kapronczay István főigazgató helyettes, Bognár Imre főosztályvezető, Bojtárné Lukácsik Mónika és Gáborné Boldog Valéria főmunkatársak – amikor május 30.-án meglátogatták a Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaságot. Az összes tavat természetesen nem volt idő körbejárni, de az ivadéknevelő helyiséget, a telelő tavakat, a kiszolgáló kádakat megtekintették. Tölg László, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa munkatársa rutinos vendéglátónak bizonyult: három éve minden évben legalább egy-két hetet ugyanis itt dolgozik, amikor Szabó Krisztián, a gazdaság vezetője a szabadságát tölti.

Tölg László részletesen is bemutatta a tógazdaság történetét. Megmutatta azt az emléktáblát, amely igazolja, hogy ez az első olyan létesítmény, amely a halászati alapból épült, 1963-ban. Az építés célja az volt, hogy itt állítják elő a különböző ivadékokat, amelyeket aztán a tógazdaságoknak, szövetkezeteknek értékesítettek. Ezt a szerepet kiválóan betöltötte a tógazdaság, egészen a rendszerváltásig. A piac liberalizálódásával Dinnyés szerepe is jelentősen megváltozott, s ma már a sok tógazdaság közül egyike annak, amelyik ivadék előállítással, haltermeléssel foglalkozik.

Kapronczay István gyermekkora óta horgászik, a Kis-Dunához kötődik ma is, hiszen Dömsödön élt a családjával másfél évtizeden át. Itt van egy házuk, így nem csoda, hogy a halat, a halételeket kedveli. Ma is szeret horgászni, s a zsákmányt szívesen meg is főzi, mégpedig halászlének. A harcsát roston süti, amit a vendégei is szívesen fogyasztanak. Ami a dinnyési látogatást illeti, a főigazgató-helyettes kíváncsi volt arra a munkára, amit a halászok az ivadéknevelőben végeznek. Pozitív élmények érték, mert elsősorban azt a hozzáértést és elhivatottságot tiszteli, amit az itt dolgozó szakemberekben is fellelt. Technikailag, technológiai szempontból nem a legkorszerűbb a telep – ez látható is – de az a szakmai tudás, felkészültség, amit e mögé tesznek a dinnyési szakemberek, az a hiányosságok egy részét is elfedi.

Kapronczay István nem tagadta meg önmagát: szakmájából adódóan a haltermelés, a haltenyésztés közgazdasági hátterére kérdezett, s bizonyos ötleteket kapott az önköltségre, a költség nemekre, árakra vonatkozóan. S természetesen a hazai és a nemzetközi piac trendje is érdekelte. Hallván a híreket, az elmúlt években gyakran probléma volt az import hallal, nevezetesen a cseh pontyimporttal. Az utóbbi egy-két évben azonban már azt tapasztalta, hogy a magyar ponty árban is versenyre kelt a cseh ponttyal, s idehaza is tudunk olcsóbban, versenyképesen termelni. A magyar halászat még hatékonyabbá válhat, ha a versenyhátrányokat sikerül lefaragni.

Bojtárné Lukácsik Mónika a haltermelés statisztikai oldalával és a halárak alakulásával foglalkozik, s rendre közzé is tesszük az általa táblázatba szedett piaci adatokat. Ám az ő esetében is bebizonyosodott, hogy a számok, a statisztika világa csak akkor hiteles, ha az ember is megjelenik benne. Izgalmas és érdekes volt látnia, hogy egy kicsi ágazatban miből és hogyan élnek az emberek. Látta, hogyan mennek ki a vízre a halászok, és etetik a halat. Nehéz, fizikai munka ez, amit az íróasztal mellett nehéz elképzelni. Ugyanakkor szükség van a kapcsolatra, s egy-egy üzemlátogatáskor a kapcsolatteremtés is fontos. A hazai tógazdaságoknak rendre adatokat kell adniuk az AKI-nak, így telefonon már ismeri a tógazdák, vállalkozók többségét. A személyes ismeretség tehát sokat számít az ő munkájában is. Magáról a telepről kellemes benyomásokat szerzett, és sok-sok információt, amelyet a jövőben feldolgoz és hasznosít. Kapott egy megerősítést abban, hogy van remény és jövője egy tesztüzem rendszer felépítésének.

Bognár Imre 23 éve vezeti az AKI-ban a statisztikai osztályt, ez akár a Guinness-könyvbe illő rekordként is említhető. Büszke arra, hogy több mint 40 éve statisztikus. *Teleky Pál* miniszterelnök mondta annak idején, hogy statisztika nélkül a kormányzás szerencsejáték. Ma is igaz ez a megállapítás. Az osztályvezető szeret horgászni, kedveli a természetet, a jó levegőt, a nyugalmat, s azokat az embereket, akik a hallal foglalkoznak. Statisztikusként is tudja, hogy alacsony a hazai, egy főre jutó halfogyasztás, pedig az egészség megőrzése szempontjából fontos volna növelni a halfogyasztást. Véleménye szerint a marketing tevékenységet kellene tovább erősíteni, másrészt az infrastruktúrát. A tógazdaságokra több támogatás is ráférne, mint amit eddig kaptak és kapnak a jövőben.

h. gy.

Hallakomák – eseménynaptár 2007. második félév

Június 3. Sió-menti Országos Halfőző verseny, Sióagárd Leányvár – Pincefalu

Június 9. Tisza-tavi hal és pusztai ételek fesztiválja, Tiszafüred – Fortuna kemping

Június 16-17. Bográcsban főtt ételek versenye, Ráckeve – Piactér, Kastély Kert

Június 23. Polgárőr főzőverseny, Orfű – Tópart

Június 22-24. Víz-Zene-Virág Fesztiválhoz kapcsolódó Szent Péter napi halászbúcsú és halfőző verseny, Tata

Június 29. Péter-Pál napi halászbúcsú és halászati szeminárium, Rétimajor

Június 29.- Július 1. Balatonlellei Juniális – halfőző verseny 30.-án, Balatonlelle

Július 6-8. Gastroblues Fesztivál, halfőző verseny 8-án, Paks

Július 14. Bajai Népünnepély – Gasztrokultúrális Fesztivál, Baja

Július 6-8. Halas napok – halfőző verseny 7-én, Tiszafüred

Július 21. Különleges Asztali Örömök Somogyban, Balatonboglár

Július 26-27. 24 Órás Halfogó és Halfőző Verseny, Csanytelek

Augusztus 4. Országos Duna és Tisza menti Halászléfőző verseny, Tiszaújváros

Augusztus 11-12. 40 Halász Emléknap – a balatoni halászok napja – halfőző verseny, Vonyarcvashegy

Augusztus 11. Nagybaracskai Sobri Kupa – halfőző verseny, Nagybaracska

Augusztus 18. Szent István-napi Nemzetközi Halfőző Verseny, Gyomaendrőd

Augusztus 20. Falunapi Köszöntő – horgászverseny, halászléfőző verseny, Pákozd

Augusztus 20. Dunaföldvári Halászléfőző verseny, Dunaföldvár

Augusztus 25. Alföld ízei hagyományőrző szabad tűzi sütő-főző verseny, Abádszalók

Augusztus 29. Szent István Egyetemi Napok - újságírók halfőző versenye, Gödöllő

Augusztus 25. XXXIV. Országos Halfőző Verseny, Akasztó

Augusztus 31. – Szeptember 2. Nemzetközi Tiszai Halfesztivál, Szeged

Szeptember 21-22. Ráckevei Ászok Fesztivál (halászok, horgászok, borászok, lovászok), Ráckeve

Október 27. Öreg-tavi Nagyhalászat – halfőző verseny, Tata

December 24. Karácsony Szentölt Halászlé – halászlé vásár, Szeged